

Česká zemědělská univerzita v Praze
Institut vzdělávání a poradenství
Katedra profesního a personálního rozvoje

Analýza tematického celku a tvorba pracovních listů

Bakalářská práce

Autor: **Ivana Horská**

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Marie Hanušová

2020

Zadávací list

Zadávací list

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Analýza tematického celku a tvorba pracovních listů vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V dne

.....
(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala PhDr. Mgr. Marii Hanušové za odborné vedení, vstřícnost při konzultacích a pomoc při vypracování mé bakalářské práce. Velké poděkování patří i celé mé rodině a přátelům za podporu při celém studiu.

Abstrakt

Tato bakalářská práce je vytvořena pro obor vzdělání Kadeřník pod názvem: „Analýza tematického celku a tvorba pracovních listů na téma barvení vlasů“ a je rozdělena do dvou částí. Teoretická část a praktická část spolu úzce souvisejí a vzájemně na sebe navazují.

V teoretické části se zaměřuji na historii a současnost oboru Kadeřník, význam učitele praktického vyučování a na teoretické informace, které jsou potřebné k barvení vlasu. Od stavby vlasu, po rozdělení barviv, poradenské služby až po bezpečnost práce.

Praktická část je zaměřena na tvorbu pracovních listů pro použití v odborném výcviku. Celkem pět pracovních listů je zaměřeno na pomůcky potřebné k barvení celých a odrůstajících vlasů, tónování vlasů módní technikou a návrh vlastního technologického postupu. Poslední kapitola je zaměřena na vyhodnocení pracovních listů v reálném odborném výcviku na základě konzultace s učitelem a s žáky.

Klíčová slova

vzdělávání, střední odborné vzdělání, odborný výcvik, kadeřník, pracovní listy

Abstract

This bachelor thesis is composed for field of study hairdresser with a name: "Analysis of a thematic discipline and worksheets creation for hair coloring" and it is divided into two parts. Theoretical part and practical part closely related to each other and theoretical part follows up the practical part.

The first part is focused on a history and present of hairdresser study, importance of a teacher for practical lessons and theoretic information needed for hair coloring. That contains hair structure, color segmentation, advising service and safety.

The second part is about the worksheets for using in practical lessons for hairdresser study. Five worksheets are focused on hair coloring aids with permanent color, toning hair with wash out colors with using a modern technology and designing own technological process. The last chapter contains evaluation of worksheets by using them directly in practical lessons. The final evaluation is composed from teacher consultation and students consultation.

Key words

education, secondary education, practical lessons, hairdresser, worksheets

OBSAH

ÚVOD	10
1 Cíl a metodika	12
2 Charakteristika oboru kadeřník	13
2.1 Historie oboru	13
2.2 Současnost	14
3 Učitel praktického vyučování.....	15
3.1 Učitel a jeho osobnost.....	15
4 Vlas.....	16
4.1 Vnitřní stavba vlasu	16
4.1.1 Kutikula	16
4.1.2 Kortex.....	17
4.1.3 Medula	17
5 Barvení vlasů	18
5.1 Rozdělení barviv	18
5.1.1 Oxidační barvivo	18
5.1.2 Oxidační přelivy.....	18
5.1.3 Fyzikální barviva	19
6 Poradenská služba	20
6.1 Diagnóza vlasu a vlasové pokožky.....	21
6.2 Zkouška citlivosti	22
7 Zásady bezpečnosti práce a zdraví při barvení vlasů.....	24
8 Praktická část	25
9 Jak používat pracovní listy	26
10 Pracovní list číslo 1.....	26
10.1 Téma: Pracovní pomůcky potřebné k barvení vlasů	27
11 Pracovní list číslo 2.....	31
11.1 Téma: Technologický postup barvení celých vlasů oxidační barvou	31

12	Pracovní list číslo 3.....	36
12.1	Téma: Technologický postup pro barvení odrostu vlasů oxidační barvou	36
13	Pracovní list číslo 4.....	40
13.1	Téma: Technologický postup pro barvení oxidačními přelivy po melírování vlasu	40
14	Pracovní list číslo 5.....	47
14.1	Téma: Návrh vlastního technologického postupu dle obrázku	47
15	Vyhodnocení	51
	ZÁVĚR.....	52
	SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	54
	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	57
	SEZNAM PŘÍLOH	58

ÚVOD

Obor vzdělání Kadeřník 69–51–H/01 patří dnes mezi vyhledávané obory. Tento obor jsem sama vystudovala a oboru se věnuji po ukončení studia až dodnes. Dlouholetá praxe v oboru a bohaté zkušenosti mě zavedly do středních odborných škol v západních Čechách, ve kterých se tento obor vyučuje a byla mi tak umožněna účast a aktivní zapojení do výuky odborného výcviku. Díky zkušenostem, které jsem získala dlouhodobou praxí a průběžným sebevzděláváním mohu žákům rozšířit znalosti nad rámec výuky. Tato příležitost byla také jedním z hlavních důvodů, proč jsem si vybrala toto téma pro svou bakalářskou práci.

Jako externí přednášející pro odborný výcvik jsem postupně začala pozorovat, že obsah materiálů pro výuku je neaktuální a je nutné, aby učitelé absolvovali různé semináře a jiné dostupné vzdělávací možnosti pro modernizaci výuky technik. Učebnice pro výuku prochází obnovou vydání, ale skutečný obsah zůstává stále stejný. Díky tomu dochází, že žáci se učí pouze základy obsažené v učebnicích a nemají tak možnost se naučit současným technikám a standardům. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla vypracovat manuál ve formě pracovních listů na téma barvení vlasů. Tento pracovní manuál je určen nejen pro žáky prvního až třetího ročníku, ale i samotným učitelům odborného výcviku či lektorům pro rekvalifikační kurzy a samotným účastníkům rekvalifikačních kurzů.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, teoretická a praktická, které jsou spolu úzce spojené. V teoretické části se zaměřuji na charakteristiku oboru kadeřník od historie až po současnost a na charakteristiku učitele praktického vyučování. Poté se již přesouvám do teoretických částí oboru, bez kterých není možné odvádět kvalitní práci. V první řadě se jedná o samotnou stavbu vlasu. Dalším tématem je samotné barvení vlasů. V této části se zabývám rozdělením barviv a jejich působením na vlas.

Nedílnou součástí kadeřnické služby je i poradenská služba, kde se zaměřuji na důležitost komunikace s klientkou či klientem. Tento rozhovor poté ústí v další části služby, diagnóza vlasu a zkouška citlivosti, které ve své práci zmiňuji.

Poslední částí z teoretického bloku, možná i nejdůležitější, je dodržování bezpečnosti práce. Tato část je vždy opakována v pracovních listech, aby se žáci snadněji naučili bezpečnostní úkony provádět automaticky.

Praktická část se zabývá již zmíněnými pracovními listy. Jejich koncepce byla utvářena tak, aby vyhovovala jak žákům, tak i učitelům. K jejich použití jsem sepsala i návod, aby nedocházelo k nesprávnému využití materiálu, čímž by se snížila jeho efektivita. Samotným závěrem se zde věnuji zhodnocení testování pracovních listů žáky i učitelem.

1 CÍL A METODIKA

Cílem bakalářské práce je analýza vzdělávacího celku na téma „Barvení vlasů“ a následné vytvoření pracovních listů, které bude možno využít jako didaktickou pomůcku při odborném výcviku pro obor vzdělání Kadeřník 69–51–H/01 pro 1.-3. ročník. Pracovní listy je možno využít i při rekvalifikačních kurzech ve stejném oboru.

Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku oboru vzdělání Kadeřník 69-51-H/01, důležitost učitele praktického vyučování a za použití analyticko-syntetické metody jsou zde vysvětleny pojmy, které jsou nezbytnou součástí pro tvorbu pracovních listů.

Praktická část se zaměřuje na tvorbu sady pracovních listů, jež na sebe vzájemně navazují. Je zde využita analyticko-syntetická metoda. Praktická a teoretická část bakalářské práce spolu úzce souvisí. O poznatky a principy uvedené v teoretické části se opírá praktická část. V závěru uvádím použití pracovních listů v praxi, názory a odborné vyjádření učitele odborného výcviku.

2 CHARAKTERISTIKA OBORU KADEŘNÍK

V dnešní době je obor Kadeřník velmi vyhledávaným a žádaným. Navštěvují ho z větší části i chlapani. Dříve tomu tak nebylo. Profese kadeřník se řadí do oboru služeb lidem. Hlavní náplní tohoto je kompletní péče o zevnějšek klienta, o jeho krásu a zčásti i o jeho psychickou stránku. Pokud odvádí svou práci kvalitně, odrazí se to nejen na zevnějšku klienta, ale i na jeho pocitové stránce. Kadeřník přistupuje ke každému klientovi individuálně a musí umět vnímat celkovou osobnost klienta (Polívka, 2003a, s. 11).

2.1 Historie oboru

Počátky oboru Kadeřník sahají až do starověkých kultur jako například Egyptanů, Číňanů či Peršanů. Starověk byl dle dochovaných historických záznamů velmi vyspělý v oborech vlásenkářů i lazebníků. Tyto profese většinou vykonávali nadaní otroci, kteří byli odměňováni za svoji kvalitní práci různými výsadami. Někteří byli za své služby propuštěni z otroctví, stali se z nich svobodní občané, kteří vykonávali své povolání i nadále, a tak se dědilo a postupem času se stalo svobodným povoláním. V této době se začal vyvíjet a také vznikl obor vlásenkářství (Polívka, 2003a, s. 11-13).

Kadeřnické řemeslo, jaké známe dnes, se postupem času vyvíjelo a nebylo pouze jako samostatné povolání. První zmínky o cechu lazebníku, bradýřů a ranhojičů se objevují již ve středověku. Jeden člověk zastával povolání bradýře, lazebníka i ranhojiče. Za vlády francouzského krále Karla IX. (1550-1574) došlo k oddělení ranhojičské větve od větve lazebnicko-bradýřské. V té době vznikl samostatný cech lazebnicko-bradýřský. Další změna proběhla v novověku, kdy se cech lazebnicko-bradýřský změnil na cech holičsko-vlásenkářský. V 19. století se objevují první živnostníci, vznikají první sdružení, volí se zemská jednotka a tím mizí cechovní zřízení. Nový profesní pojem či název dámský kadeřník vzniká v roce 1872, kdy Racul Marcel (pařížský vlásenkář) vynalezl ondulaci železem. Název „Poslužná živnost na jedné lince holičství-kadeřnictví a vlásenkářství“ se objevil až po konci první světové války (Polívka, 2003a, s. 12).

V průběhu 20. století dochází ke zdokonalení kadeřnických technik. Začínají se používat vysoušeče vlasů, zavádějí se nové postupy při stříhání a barvení vlasu a postupně se

zdokonaluje kadeřnické nářadí. Kadeřnická profese se dostává na vyšší úroveň, kadeřníci jsou vyhledávaným oborem a postupně se zvyšují nároky na kvalitu služby (NAJDI SALON, 2013).

2.2 Současnost

První kadeřnickou školu ve světě založil francouzský kadeřník Legros de Rumigny, a tím se zasloužil o vznik nového oboru vzdělání „Kadeřník“ (NAJDI SALON, 2013). Od této doby uplynulo již mnoho let, obor vzdělání Kadeřník se dostal do popředí a patří mezi vyhledávané obory.

V dnešní době se obor vzdělání Kadeřník 69–51-H/01 vyučuje na středních odborných školách a středních odborných učilištích. Obor je tříletý nebo jednoletý ve zkrácené formě jako prezenční denní studium, zakončený závěrečnou zkouškou. Po úspěšném složení závěrečné zkoušky obdrží žáci vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. Další způsoby studia oboru Kadeřník jsou kombinovaná, večerní či dálková, která trvají o rok déle. Zakončení oboru probíhá stejným způsobem jako u tříletého denního studia (RVP, 2007, s. 13). Dále ještě můžeme obor Kadeřník studovat jako rekvalifikační kurz, kde je studium zakončeno „Osvědčením o rekvalifikaci“. Délka rekvalifikačního kurzu a cena za kurz se odvíjí od dosaženého vzdělání. Tyto kurzy jsou akreditované MŠMT Čj.: 4528/2017-1/125 (RCPV, Profesionální kvalifikace a rekvalifikace, 1998).

Výuka oboru vzdělání Kadeřník je rozdělena do dvou na sebe navazujících částí. Teoretická výuka, která probíhá ve škole v odborných předmětech a praktická výuka uskutečňující se na pracovištích pro odborný výcvik. U prezenčního denního studia je výuka střídána ob týden. Týden chodí žáci na praktickou výuku a týden na teoretickou (RYBOVÁ, 2018, s. 8).

3 UČITEL PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Každý člověk je jedinečný a má i svoji unikátní osobnost. Učitel praktického vyučování by měl mít i další charakterní rysy. Jeho osobnost a přirozená autorita by měly vést žáka k seberealizaci. Jeden z jeho nejdůležitějších úkolů je ve výchovně-vzdělávacím procesu. Pro některé žáky může být učitel vzorem do života nebo může sloužit jako vzor k rozvíjení svých vědomostí, dovedností a znalostí. Správná komunikace se žáky, ostatními učiteli a s rodiči je nedílnou součástí učitele praktického vyučování. Měl by jít žákovi vždy příkladem (Kříž, 2018, s. 59) (Grecmanová, Holoušková, 2006).

3.1 Učitel a jeho osobnost

Důležitou částí osobnosti učitele praktického vyučování je motivace a správné vedení žáků. Učitel musí umět zaujmout, motivovat žáky, snažit se rozvíjet jejich schopnosti, rozšiřovat vědomosti, které získávají i v teoretických vyučovacích jednotkách. Měl by být vždy svědomitě připraven na každou vyučovací jednotku, umět dokončit dané cíle a ukázat žákům profesionalitu, která je v oboru velmi důležitá. Úkolem učitele je nejen předávání svých znalostí žákům, ale i osvojování dovedností a utváření návyků. A i on sám se musí stále sebevzdělávat, aby mohl předávat nové poznatky žákům a vzbudit v nich zájem o další vzdělávání. Musí mít potřebu v žácích stále rozvíjet motivaci, dovednosti a zájem o své budoucí povolání. Jeho charakter, temperament, schopnosti a postoje se odrážejí ve výuce, a tím přímo působí na své žáky a ovlivňuje je (Kříž, 2018, s. 59) (Grecmanová, Holoušková, 2006).

4 VLAS

„Vlasy a chlupy se vytvářejí v kůži. Vzhledem ke své stavbě mohou plnit nejrůznější úkoly“ (Hülsken, 2005, s. 27). Jedním z důležitých úkolů vlasu a chlupu je ochrana pokožky po celém těle. Vlasy naopak patří mezi důležitou estetickou část člověka. V dnešní době můžete barvou vlasů, jejich kvalitou nebo i délkou vyjádřit svoji osobnost, momentální náladu nebo se „jen tak“ cítit dobře. Hlavní stavební složkou vlasu je keratin (zrohovatělá bílkovina). Na celém lidském těle nalezneme tři druhy vlasů – dlouhé vlasy, krátké vlasy a chmýří (Hülsken, 2005, s. 27).

Dlouhé vlasy jsou na pohmat měkké. Na lidském těle se nachází v podpaží, kolem genitálií a na hlavě. K tomuto druhu patří i vousy. Krátké vlasy jsou na pohmat pevné a tuhé. Řadíme sem řasy, obočí, chloupky (brvy) v nose a v uších. Chmýří (lanugo) je nejjemnější a pokrývá celé tělo kromě dlaní, chodidel a jemných sliznic (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 13).

4.1 Vnitřní stavba vlasu

Vlas se skládá ze třech základních částí. Kutikula, kortex a medula. Každá z těchto částí plní ve vlasu svou funkci. Nejdůležitější pro barvení vlasů je kutikula a kortex. Zde probíhají veškeré procesy, které potřebujeme k dosažení požadovaného výsledku za použití oxidační barvy, oxidačního přelivu nebo fyzikálního barviva (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 17-19; Hülsken, 2005, s. 28-29).

4.1.1 Kutikula

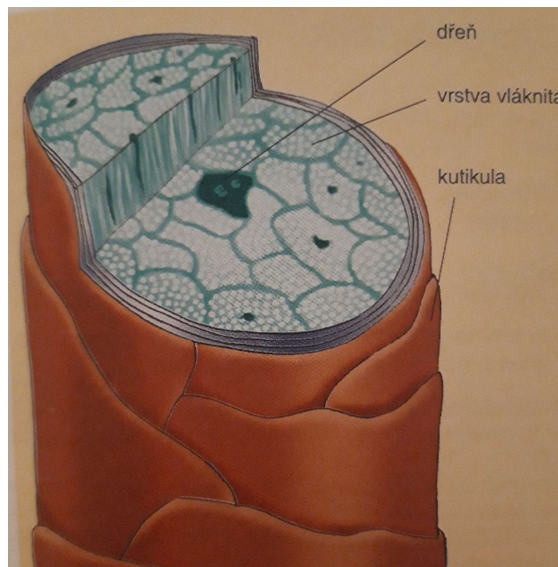
První část vlasu je tvořena šupinkami, naskládanými na sobě tak, aby se překrývaly. Jejich pojivovým materiálem je zvláštní tmel, který obsahuje hlavně bílkoviny a tuky, jež jsou „ještě pokryty velmi jemnou membránou“ (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 18). Hlavním úkolem kutikuly je ochrana vlasu před vnějšími vlivy. „Pokud jsou šupinky kutikuly zavřené, její povrch je hladký. Dopadající světlo je rovnoměrně odraženo, vzniká tak přirozený lesk vlasů.“ (Hülsken, 2005, s. 28). Abychom mohli provádět pracovní úkon barvení vlasů, musíme šupinky kutikuly otevřít za pomoci alkalických roztoků a po ukončení barvicího procesu opět uzavřít za použití slabě kyselého pH (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 17-19; Hülsken, 2005, s. 28-29).

4.1.2 Kortex

Druhou velmi důležitou částí vlasu je kortex (vláknitá vrstva). Kortex „určuje barvu, odolnost proti přetržení a pružnost vlasu“. (Hülsken, 2005, s. 29). V kortexu se odehrávají veškeré chemické procesy a také jsou zde uložena pigmentová zrna. Pokud je vlas chemicky poškozen, vždy je narušen kortex. (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 17-19; Hülsken, 2005, s. 28-29).

4.1.3 Medula

Medula neboli dřeň je třetí částí vlasu. Nenachází se vždy uprostřed vlasu. Je tvořena z jiného druhu keratinu než kortex. Má jiné chemické složení. Medula je nejlépe vytvořena u vousů. Slouží také pro posílení lesku vlasů, její schopností je posilovat odražející světlo dopadající na vlas. (Peterka, Kocourek, Podzimek, 2004, s. 17-19; Hülsken, 2005, s. 28-29).

Obrázek 1 - Vrstvy vlasu; Zdroj: Hülsken (2005, s. 29)

5 BARVENÍ VLASŮ

Barvení vlasů je v dnešní době velmi módní záležitostí. Dnes už se nebarví jen ženy, ale i muži chtějí vypadat mladistvěji, zakrýt bílé vlasy nebo jen „jít s dobou“. Existuje několik technik, jimiž se barvení v dnešní době provádí. Může jít o klasické barvení celých vlasů, odrůstajících, tón v tónu nebo jen lehké prosvětlení. Vždy záleží na přání klientů a kvalitě jejich vlasů.

5.1 Rozdělení barviv

Barviva dělíme dle trvanlivosti barvy na vlasech na trvalé zbarvení a dočasné zbarvení. Za trvalé zbarvení se považují oxidační barvy s 50 % až 100% krycí schopností vlasů. K dočasnému zbarvení vlasů nám pomáhají oxidační přelivy nebo fyzikální barviva (neoxidační tónovače), které se po určité době z vlasů vymývají (Polívka, 2003b, s. 37).

5.1.1 Oxidační barvivo

Slouží k trvalému zbarvení vlasu. „Změna barvy je trvalá, pokud použijeme barvu s 50 % až 100% krycí schopnosti.“ (Polívka, 2003b, s. 37). Podstatou oxidačního barvení je proniknutí barviva do vlasu, zesvětlení stávajících pigmentů v kortexu a vytvoření umělých pigmentů ve vlasu. Oxidační barvení provádíme na vlasech, pokud chceme dosáhnout těchto výsledků:

- 100% krytí bílých vlasů;
- barvení tón v tónu;
- změna přírodní barvy;
- posílení přírodního odstínu na vlasech;
- dosažení intenzivního odstínu ve vlasech (Hülsken, 2005, s. 175-176; Polívka, 2003b, s. 37-38; Polívka 2003c, s. 94).

5.1.2 Oxidační přelivy

Nazýváme je také jako intenzivní tónování nebo koloraci. Slouží k dočasnému zbarvení vlasu. Mají sníženou krycí schopnost, a to zejména u bílých vlasů. Krycí schopnost se uvádí do 50 %. Podstata oxidačních přelivů je podobná jako u oxidačního barvení. Oxidačně vytvořené pigmenty a přímo působící pigmenty se ukládají v kortexu, ale jen

lehce, obarvují pouze kutikulu a z vlasů se postupně vymývají. Proto zde nedochází k 100% krytí bílých vlasů. Oxidační přelivy používáme k barvení, pokud chceme dosáhnout těchto výsledků:

- krytí bílých vlasů do 50 %;
- tónování po melírování nebo odbarvování vlasu;
- oživení lesku a přírodní barvy vlasu;
- ztmavování;
- vyrovnání barvy ve vlasu při barvení odrůstajících vlasů;
- módní barvení (Hülsken, 2005, s. 185-186; Polívka, 2003b, s. 45-46; Polívka 2003c, s. 94,).

5.1.3 Fyzikální barviva

Fyzikální barviva známe i pod názvem neoxidační tónovače. Je to směs barevného pigmentu, která je již připravená a namíchaná v podobě šamponu, kondicionéru, pěny či jiné tekuté směsi. Ulpívají pouze na povrchu vlasu (šupinkách kutikuly) a dají se snadno vymývat. Nemají žádnou krycí schopnost bílých vlasů. Fyzikální barviva používáme k barvení, pokud chceme dosáhnout těchto výsledků:

- potlačení nežádoucích žlutých odlesků ve vlasech po zesvětlování;
- oživení stávající barvy;
- tónování určitých partií nebo pramínků vlasu;
- oživení lesku a přírodní barvy vlasu;
- módní barvení (Hülsken, 2005, s. 186; Polívka, 2003b, s. 46-47; Polívka 2003c, s. 94).

6 PORADENSKÁ SLUŽBA

Poradenská činnost je dnes důležitou součástí každé kadeřnické služby. Vlasové poradenství pojímá jak vlasovou proměnu, tak prodej profesionální vlasové kosmetiky. Provádíme ji vždy před každým začátkem pracovního úkonu, a to na suchých nemytých vlasech. Při poradenské činnosti se domlouváme s klientkou, jaké má přání, představu o svém vzhledu a jak si upravuje vlasy sama. Používáme vzorníky barev, obrázky nebo i fotky. Součástí poradenství je založení „Diagnostické karty“ (Příloha č. 1), následná diagnóza vlasu a vlasové pokožky, do které zapisujeme veškeré informace, jež potřebujeme k provedení kadeřnické služby nebo dalších úkonů. Poradenská služba může být zpoplatněna, pokud není zahrnuta do ceny kadeřnického úkonu.

Postup:

- klientku posadíme k obsluze a sedneme si naproti ní, v úrovni očí;
- zeptáme se, jaké má přání, a necháme ji vyjádřit svoji představu;
- ptáme se v průběhu konzultace na úpravu vlasů doma, používané produkty k domácí péči;
- zajímá nás i negativní zkušenost s účesem a barvou vlasu – toto si klientky nejčastěji pamatují, pomůže nám to vyloučit barevný odstín;
- jako pomůcku při konzultaci použijeme barevnici, kde si necháme ukázat klientkou, jakou má představu o barvě vlasů (ne vždycky odpovídá její představa skutečnosti);
- můžeme použít fotky, obrázky z časopisů, nebo si klientka sama donese vlastní obrázek pro lepší představu a pochopení, co si přeje;
- ptáme se na alergie;
- provádíme zkoušku citlivosti;
- vypisujeme „Diagnostickou kartu“ (Příloha č. 1) a zapisujeme zjištěné údaje (Polívka, 2003a, s. 33-34; Hülsken, 2005, s. 136).

Obrázek 2 - Barevnice; Zdroj: vlastní

6.1 Diagnóza vlasu a vlasové pokožky

Dalším krokem v poradenské službě je „diagnóza vlasu a vlasové pokožky“. Než začneme provádět samotný úkon barvení vlasů, je velmi důležité znát aktuální stav vlasu a vlasové pokožky. Na základě diagnózy, zvolíme správný technologický postup, vybereme vhodné produkty jak k práci, tak na domácí použití. Provádíme ji vždy u obsluhy a na suchých nemytých vlasech, a to pohledem a pohmatem. Nejprve zjistíme stav vlasové pokožky a následně zjišťujeme stav vlasu. Nezapomínáme na komunikaci s klientkou a její zpětnou vazbu. Informace, které při diagnóze zjistíme, zapisujeme do „Diagnostické karty“ (Příloha č. 1) (Polívka, 2003a, s. 33).

Postup:

- provádíme u obsluhy ihned po poradenské službě;
- postavíme se za klientku, která sedí již na křesle u obsluhy;
- vždy začínáme stavem vlasové pokožky;
- nejprve provádíme test napjatosti pokožky, zda pokožka pruží;
- dále si rozdělíme vlasy na třech místech hlavy vždy od temene k týlu;

- pozorujeme a porovnáváme stav pokožky vlasu na všech třech místech, hledáme anomálie, zjišťujeme výpadek vlasu;
- při konzultaci se klientky ptáme na zjištěné poznatky, necháme ji vyjádřit se;
- dalším krokem je aktuální stav vlasu;
- zde zjišťujeme historii barvy vlasu – podíl bílých vlasů, přírodní výšku vlasu, barevnou historii v délkách a koncích vlasu (vlasy–dlouhé 30 cm, mají barvu v koncích až 30 měsíců);
- provedeme test hřebenem a zjistíme, do jaké míry je vlas poškozený (použijeme hřeben a zajedeme s ním do neučesaných vlasů, v jaké části vlasu nepůjde pročesat – tím určíme míru poškození vlasu);
- dále zkoušíme pružnost vlasu;
- jako poslední zjistíme roztřepenost konečků;
- nyní jsme schopni na základě zjištěných informací domluvit se s klientkou na dalším postupu k dosažení požadovaného barevného odstínu;
- zjištěné údaje zapisujeme do „Diagnostické karty“ (Příloha č. 1) (Polívka, 2003a, s. 33-34; Hülsken, 2005, s. 136).

Po ukončení každé konzultace musíme klientce shrnout a zopakovat získané informace a nechat si od ní potvrdit, že souhlasí s provedením požadované služby, na níž jsme se domluvili při konzultaci. Předejdeme tak nedorozumění po ukončení služby. Během diagnózy si už připravujeme správný technologický postup, abychom dosáhli kýženého výsledku (Polívka, 2003a, s. 33-34; Hülsken, 2005, s. 136).

6.2 Zkouška citlivosti

V dnešní době se setkáme s klienty, kteří mají různé druhy alergií. Jednou z nich může být i alergická reakce na složku, jež je obsažena v barvicím přípravku. Proto se doporučuje před první barvením provést zkoušku citlivosti.

Postup:

- použijeme stejný produkt se stejnou koncentrací oxidačního činidla, jakou budeme později používat při barvení vlasu;
- tyto dvě složky smícháme dohromady a aplikujeme na malou plochu na předloktí nebo těsně za ušní lalůček;

- doba působení je stejná jako u barvení (držíme se návodem výrobce);
- po uplynutí doby působení barvu omyjeme.

Místo, na kterém testujeme používaný barvicí přípravek, kontrolujeme nejdříve za 24 hodin. Pokud se objeví nežádoucí reakce jako pálení, svědění, vyrážka či puchýřky, nedoporučujeme barvicí produkt použít na klientce. Pokud je potřeba ošetřit testované místo na pokožce, doporučíme navštívit lékaře (Polívka, 2003b, s. 39).

7 ZÁSADY BEZPEČNOSTI PRÁCE A ZDRAVÍ PŘI BARVENÍ VLASŮ

Při každém kadeřnickém úkonu musíme dodržovat zásady BOZ. Žák by měl mít na paměti, že chrání nejen zdraví zákazníka, ale i to své. Vždy je důležitá prevence.

Při barvení vlasů jsou důležité následující hygienické a bezpečnostní předpisy:

- při prvním barvení provádět zkoušku citlivosti;
- používat ochranné pomůcky určené k barvení vlasu;
- držet se návodem výrobce;
- při použití silnější koncentrace peroxidu vodíku je důležité zamezit kontaktu s pokožkou a nezpůsobit alergickou reakce;
- nepoužitou barvu nevylévat do odpadu;
- správná a ekologická likvidace obalů a zbytků barev;
- dodržování zásad při desinfekci pomůcek a náradí a to i při úklidu pracoviště (Polívka, 2003c, s. 104; Hülsken, 2005, s. 15-16, s. 184-185).

8 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na problematiku barvení vlasů. Žáci mají při odborném výcviku problém provést samostatně zadaný úkon, bez pomoci učitele odborného výcviku. Technologie barvení vlasů je sice probírána až ve druhém ročníku oboru Kadeřník, nicméně již v tom prvním se na odborném výcviku žáci seznamují se základy barvení vlasů. Ve druhém ročníku žáci pracují pod vedením učitele odborného výcviku. Ve třetím ročníku už musí pracovat na svých pracovištích samostatně. Proto jsou pracovní listy na téma „Barvení vlasů“ vytvořeny velmi podrobně a žáci je mohou využít při odborném výcviku. Najdou zde přesné instrukce, jak správně postupovat. Od přípravy pomůcek až po ukončení služby barvení vlasů. Pracovní listy jsou využitelné nejen pro žáky, ale mohou je používat učitelé odborného výcviku, učitelé odborných předmětů, uplatnění najdou i při rekvalifikačních kurzech na obor Kadeřník.

9 JAK POUŽÍVAT PRACOVNÍ LISTY

K tematickému celku „Barvení vlasů“ je vytvořeno pět pracovních listů. V prvním pracovním listu se seznámíte s pracovními pomůckami potřebnými k barvení vlasů. V pracovním listu dvě a tři se obeznámíte s technologickým postupem barvení celých vlasů a barvení odrostu. Ve čtvrtém pracovním listu je popsáno barvení oxidačními přelivy. Je zde ukázka, jak lze využít oxidační přeliv k tónování více odstínů a dosáhnout zajímavějšího výsledku než při klasickém nanášení stejného odstínu na celé vlasy. V pátém pracovním listu je popsán můj vlastní technologický postup barvení vlasů dle předloženého obrázku. Cílem je ukázat, že barvení vlasů dle obrázku není těžké a náročné, jak se zdá, protože v současné době je již běžnou záležitostí v kadeřnickém salonu.

Pracovní listy na sebe systematicky navazují. Jednotlivá témata jsou řazena od jednoduchého k podrobnějším a návaznosti na uvedené postupy v jednotlivých pracovních listech. Je důležité, aby pracovní listy byly studovány v pořadí, v jakém jsou číslované, a to kvůli správnému pochopení. Získané poznatky v pracovních listech budete využívat nejen při odborném výcviku, ale i v běžné kadeřnické praxi.

Pro lepší orientaci v pracovních listech jsou použity různé druhy ikon, jež upozorňují na důležité informace, úkoly nebo jiné označení v textu.

	Cíle jsou součástí každého pracovního listu, vždy se uvádí na začátku. Zohledňují náročnost učební látky a v rámci výuky vedou žáky k osvojení konkrétní učební látky. Informují, pro koho je pracovní list určen, ukazuje i jeho možnosti využití v odborném výcviku.
	Kontrolní otázky slouží ke kontrole, zda žáci správně pochopili obsah pracovního listu.
	Důležité upozornění je připomenutí podstatných částí v technologickém postupu.
	Úkol je složitější kontrola daného pracovního listu, který žák vypracuje individuálně jako samostatný úkol doma.

Tabulka 1 - Seznam použitých ikon; Zdroj: vlastní

10 PRACOVNÍ LIST ČÍSLO 1

10.1 Téma: Pracovní pomůcky potřebné k barvení vlasů

Cíl pracovního listu

Cílem pracovního listu je ucelení a kompletní popis všech pracovních pomůcek, které potřebujeme k barvení vlasů. Pracovní list je určen pro použití učitelům odborného výcviku, žákům 1. a 3. ročníku obor Kadeřník a je také možné využít pracovní listy při rekvalifikačních kurzech.

1. Ochranné prádlo kadeřníka:

- zástěra na barvení;
- ochranné rukavice.

2. Ochranné prádlo klienta:

- ručník;
- pláštěnka;
- jednorázová pláštěnka;
- jednorázový ubrousek.

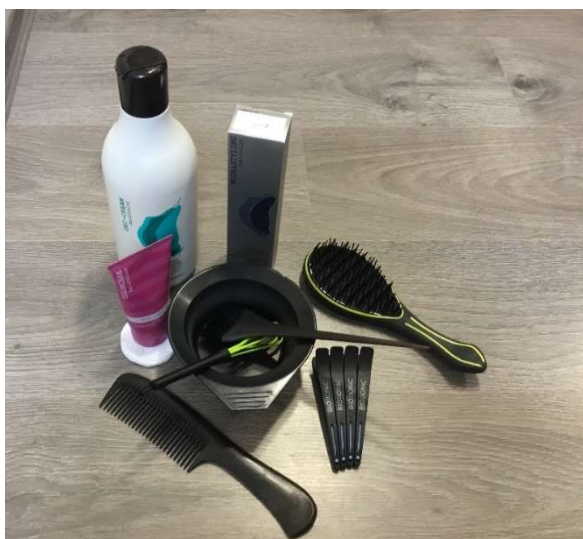
Obrázek 3 - Ochranné prádlo; Zdroj: vlastní

3. Digitální váha k přesnému navážení barvicí směsi.

Obrázek 4 - Digitální váha; Zdroj: vlastní

4. Miska na barvicí směs (nekovová).
5. Štětec na nanášení barvicí směsi.
6. Metlička na rozmíchání barvicí směsi.
7. Pinety.
8. Kartáč na rozčesání vlasů před barvením vlasů.
9. Hřeben na pročesání při barvení vlasů.
10. Ochranný krém na kontury obličeje a vatové tamponky.
11. Oxidační barva.
12. Oxidační činidlo (peroxid vodíku) doporučená koncentrace výrobcem (Hülsken, 2005, s. 183).

Obrázek 5 - Pomůcky k barvení; Zdroj: vlastní

13. Technické produkty k ošetření vlasů po barvení vlasu (Elgon, 2014)

Uvedené produkty na obrázku číslo 13 slouží k ošetření vlasu po barvení. Čistící pěna ukončuje proces barvení, šampon obnovuje přirozené pH ve vlasu (5,5 pH) a

maska uzavírá vlas kyselým pH (2,5 pH) a zamezuje vymývání barvy z vlasu (Elgon, 2014).

Obrázek 6 - Technické produkty k ošetření vlasů po barvení; Zdroj: vlastní

Vždy se řídíme návodem výrobce značky, se kterou pracujeme. Důležité je použití technických produktů stejné značky k ošetření vlasu po barvení.

Uvedené pomůcky patří k základnímu vybavení, jež je potřeba k barvení vlasů. Dnes je na trhu široká nabídka produktů určených k ochraně vlasového vlákna a vlasové pokožky, které můžeme použít do připravené barvicí směsi. Ze široké škály profesionálních produktů jsem vybrala jeden druh, jenž se používá k ochraně vlasového vlákna a pokožky. Přípravek je určen k profesionálnímu použití.

14. Produkty k ochraně vlasového vlákna a vlasové pokožky:

- Link - D 1, Link - D 2 + aplikátor – možnost přidat do připravené barvicí směsi, chrání a regeneruje vlas (držíme se návodu výrobce);
- Colorcare – možnost přidat do připravené barvicí směsi, ochranný krém vlasové pokožky hlavy (držíme se návodu výrobce) (Elgon, 2014).

Obrázek 7 - Ochranné produkty do barvicí směsi; Zdroj: vlastní

Kontrolní otázky:

- a. Jaké ochranné prádlo potřebujeme pro klienta?

Úkol:

- a. Vyhledejte na internetu minimálně dva produkty, které můžeme přidávat do připravené barvicí směsi, abychom chránili vlasové vlákno při barvení.
- b. Spočítejte přibližnou cenovou kalkulaci u bodu číslo 1 (ochranné prádlo pro kadeřníka). Použijte internet.

11 PRACOVNÍ LIST ČÍSLO 2

11.1 Téma: Technologický postup barvení celých vlasů oxidační barvou

Cíl pracovního listu

Cílem pracovního listu je popsat a provést správný technologický postup barvení celých vlasů oxidační barvou. Pracovní list je určen pro použití učitelům odborného výcviku, žákům 1. a 3. ročníku obor Kadeřník a je možné využít pracovní listy při rekvalifikačních kurzech.

Při každém barvení se vždy držíme návodu výrobce, přihlížíme k diagnóze vlasů klienta, kterou provádíme před každým úkonem při poradenské službě. Barvu nanášíme na suché vlasy. Pokud jsou vlasy silně znečištěné (stylingové prostředky, delší doba od posledního mytí vlasů...), je nezbytně nutné vlasy před barvením umýt a vysušit (Polívka, 2003b, s. 40; Hülsken, 2005, s. 181).

Když začínáme pracovat na klientce, musíme udělat poradenskou službu a provést diagnózu vlasů a vlasové pokožky. Je to důležitá část pracovního postupu před samotným pracovním úkonem. Zjištěné informace zapisujeme do diagnostické karty. Před každým pracovním úkonem si vždy připravíme pracoviště a pomůcky, jež budeme používat. Pomůcky k barvení oxidační barvou najdeme v pracovním listu číslo 1 (Pracovní pomůcky potřebné k barvení vlasů). Pokud jsou pracovní pomůcky, místo a klientka připraveny, můžeme začít provádět pracovní úkon (Hülsken, 2005, s. 183).

Před prvním barvením vlasů nezapomínáme provést zkoušku citlivosti pokožky. Vyloučíme tím možnost alergie u klientky.

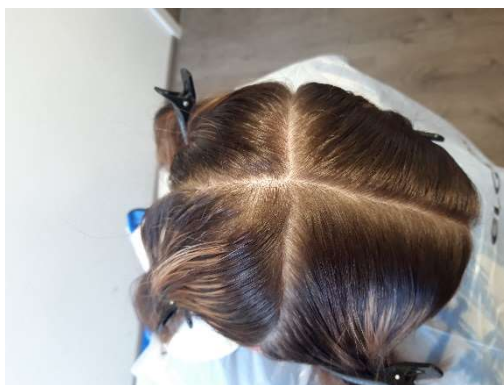
Pokud se klientka barví poprvé, vždy musíme brát na zřetel požadovaný odstín barvy. Tím se bude lišit i technologický postup nanášení. U tmavších odstínů nanášíme barvu ihned ke kořínkům vlasů, ale u módních odstínů začínáme nanášet barvicí směs nejprve na středové délky až ke konečkům (Polívka, 2003b, s. 41; Hülsken, 2005, s. 182).

Nezapomínáme se držet návodu výrobce oxidační barvy, se kterou pracujeme na klientce.

Technologický postup:

1. Klientce dáme ochranné prádlo.
2. Kontury obličeje ošetříme ochranným krémem.
3. Vlasy rozdělíme na čtyři sekce (od ucha k uchu a od temene k týlu).

Obrázek 8 - Základní rozdělení vlasů; Zdroj: vlastní

4. Připravíme si barvicí směs.

Obrázek 9 - Pomůcky k barvení vlasů; Zdroj: vlastní

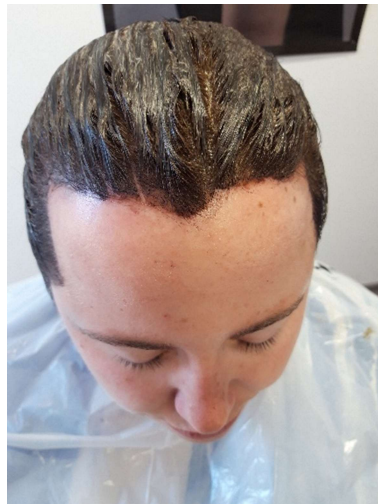
5. Nyní začneme nanášet barvicí směs od týlní partie, přes temeno, a nakonec boční partie. Vlasy oddělujeme postupně do pěšinek za pomoci hřebenu nebo špičky štětce.
 - V případě barvení na tmavší odstín nebo tón v tónu nanášíme barvu na celý pramen vlasů od hlavy do špiček. Na úzký proužek vlasů okolo kontury obličeje, nanášíme směs úplně nakonec. Pokud jsou vlasy prošedivělé či bílé, začínáme aplikovat směs vždy na spáncích.

- V případě barvení na červené nebo módní intenzivní odstíny se barvicí směs nanese nejdříve na středovou část až ke konečkům, 1-2 cm od pokožky hlavy. Necháme působit 10 minut bez tepla a dobarvíme zbylé vlasy u hlavy. Doba působení je individuální v závislosti na výrobci barvy.

Obrázek 10 - Barvicí směs nanesená na celé vlasy; Zdroj: vlastní

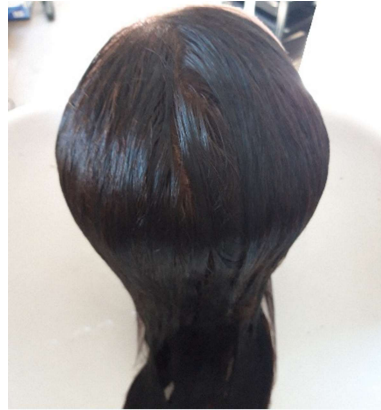
6. Po nanesení barvicí směsi zkontrolujeme, zda nemá klientka kontury od barvy (popřípadě dočistíme).

Obrázek 11 - Kontury obličeje; Zdroj: vlastní

7. Dalším krokem je kontrola, zda je barva rozmístěna rovnoměrně na všech partiích. Pokud tomu tak není, místa dobarvíme. V průběhu doby působení vlasy pročešáváme a kontrolujeme.
 - Dobu působení dodržujeme dle návodu výrobce, většinou to bývá 20-30 minut bez tepla.
 - Po uplynutí doby působení přesuneme klientku k mycímu boxu. Nejdříve provedeme emulgaci barvy ve vlasech s vodou a následně

vypláchneme všechnu barvicí směs z vlasů. Poté umyjeme technickým šamponem určeným výrobcem a dáme masku s kyselým pH na uzavření vlasu (Polívka, 2003b, s. 41-42; Hülsken, 2005, s. 182-183).

Obrázek 12 - Vyplachování barvy z vlasů; Zdroj: vlastní

8. Nyní přesuneme klientku zpět k obsluze a pokračujeme v požadovaném úkonu, na kterém jsme se domluvili při poradenské službě.

Obrázek 13 - Konečný výsledek barvení vlasů; Zdroj: vlastní

Po ukončení každého pracovního úkonu nezapomínáme uklidit pracoviště a pracovní pomůcky. Je důležité udržovat pracoviště a pomůcky čisté, dezinfikované a připravené na použití k dalším pracovním úkonům. Prázdné obaly od barev či jiných chemikálií ekologicky zlikvidujeme. Dodržování zásad BOZ je nezbytnou součástí pracovního procesu.

Kontrolní otázky:

- a. Popiš, jaký je technologický postup prvního barvení u klientky na měděný odstín.
- b. Proč provádíme zkoušku citlivosti pokožky?

Úkol:

- a. Vytvořte vlastní Diagnostickou kartu. Jiný žák ať ji použije při odborném výcviku a zhodnotí její vypracování.

12 PRACOVNÍ LIST ČÍSLO 3

12.1 Téma: Technologický postup pro barvení odrostu vlasů oxidační barvou

Cíl pracovního listu

Cílem pracovního listu je popsat a následně provést správný technologický postup barvení oxidační barvou odrost vlasů. Pracovní list je určen pro použití učitelům odborného výcviku, žákům 1. a 3. ročníku obor Kadeřník a je možné využít pracovní listy při rekvalifikačních kurzech.

Při každém barvení se vždy držíme návodu výrobce a přihlížíme k diagnóze vlasů klienta, kterou provádíme před každým úkonem při poradenské službě. Barvu nanášíme na suché vlasy. Pokud jsou vlasy silně znečištěné (stylingové prostředky, delší doba od posledního mytí vlasů...), je nezbytně nutné vlasy před barvením umýt a vysušit (Polívka, 2003b, s. 40; Hülsken, 2005, s. 181).

Když začínáme pracovat na klientce, musíme udělat poradenskou službu a provést diagnózu vlasů a vlasové pokožky. Je to důležitá část pracovního postupu před samotným pracovním úkonem. Zjištění informace zapisujeme do diagnostické karty. Před každým pracovním úkonem si vždy připravíme pracoviště a pomůcky, jež budeme používat. Pomůcky k barvení oxidační barvou najdeme v pracovním listu číslo 1 (Pracovní pomůcky potřebné k barvení vlasů). Pokud jsou pracovní pomůcky, místo a klientka připraveny, můžeme začít provádět pracovní úkon (Hülsken, 2005, s. 183).

Technologický postup:

1. Klientce dáme ochranné prádlo.
2. Kontury obličeje ošetříme ochranným krémem.
3. Vlasy rozdělíme na čtyři sekce (od ucha k uchu a od temene k týlu).

Obrázek 14 – Rozdělení vlasů do sekcí; Zdroj: vlastní

4. Barvicí směs nanese se na rozdělené partie do kříže (začínáme u vlasového víru). Snažíme se nepřetahovat a nepročesáváme celé délky.

Obrázek 15 – Nanesení barvy na odrůstající vlasy; Zdroj: vlastní

5. Dále pokračujeme v nanášení barvy od týlní partie, přes temeno, a nakonec boční partie. Vlasy oddělujeme postupně do pěšinek. Pokud jsou vlasy prošedivělé či bílé, začínáme aplikovat směs vždy na spáncích.

Obrázek 16 – Nanesení barvy na odrůstající vlasy po celé hlavě; Zdroj: vlastní

6. Po nanesení barvicí směsi zkontrolujeme, zda je barva rozmístěna rovnoměrně na všech partiích. Pokud tomu tak není, místa dobarvíme.
- Dobu působení dodržujeme dle návodu výrobce, většinou to bývá 20-30 minut. Před ukončením doby působení, cca 10 minut, všechny vlasy pročešeme hřebenem, abychom spojili odstíny a nevznikla barevná nerovnost.
 - Po uplynutí doby působení přesuneme klientku k mycímu boxu. Nejdříve provedeme emulgaci barvy ve vlasech s vodou a následně vypláchneme všechnu barvicí směs z vlasů. Poté umyjeme technickým šamponem určeným výrobcem, dáme masku s kyselým pH na uzavření vlasu a pokračujeme v pracovním úkonu, na němž jsme se domluvily s klientkou při poradenské službě (Polívka, 2003b, s. 42; Hülsken, 2005, s. 182).

Nezapomínáme se držet návodu výrobce oxidační barvy, se kterou pracujeme na klientce.

Po ukončení každého pracovního úkonu nezapomínáme uklidit pracoviště a pracovní pomůcky. Je důležité udržovat pracoviště a pomůcky čisté, dezinfikované a připravené na použití k dalším pracovním úkonům. Prázdné obaly od barev či jiných chemikálií ekologicky zlikvidujeme. Dodržování zásad BOZ je nezbytnou součástí pracovního procesu.

Kontrolní otázky:

- a. Kdy vzniká barevná nerovnost?
- b. Mohu nanášet oxidační barvu na mokrý vlas, pokud dobarvuji pouze odrost vlasu?

Úkol:

- a. Zakreslete základní rozdělení vlasů před barvením.

13 PRACOVNÍ LIST ČÍSLO 4

13.1 Téma: Technologický postup pro barvení oxidačními přelivy po melírování vlasu

Cíl pracovního listu

Cílem pracovního listu je popsat a provést správný technologický postup barvení oxidačními přelivy po melírování vlasu. Pracovní list je určen pro použití učitelům odborného výcviku, žákům 1. až 3. ročníku obor Kadeřník a je možné využít pracovní listy při rekvalifikačních kurzech.

Při každém barvení, a to i při barvení oxidačními přelivy, se držíme návodu výrobce a přihlížíme k diagnóze vlasů klienta. Přeliv aplikujeme na umyté, ručníkem vysušené vlasy (nedáváme kondicionér ani masku po mytí) (Polívka, 2003c, s. 95).

Před každým pracovním úkonem si vždy připravíme pracoviště a pomůcky, které budeme používat. Pomůcky k barvení oxidační barvou, v tomto případě oxidačním přelivem, najdeme v pracovním listu číslo 1. Pokud jsou pracovní pomůcky, místo a klientka připraveny, můžeme začít provádět pracovní úkon (Hülsken, 2005, s. 183).

Když začínáme pracovat na klientce, musíme udělat poradenskou službu, diagnózu vlasů a vlasové pokožky.

Technologický postup barvení oxidačními přelivy je velmi podobný barvení celých vlasů, který je popsán v pracovním listu číslo 2. Zkouška citlivosti, poradenská služba, diagnóza vlasu a vlasové pokožky se provádí vždy před začátkem prvního úkonu, a to i tehdy, pokud je tónování vlasu dalším úkonem v jedné službě.

Modelka má vlasy melírované nebo zesvětlené na odstín v hloubce tónu 10. Pokud nanášíme oxidační přeliv na celé vlasy, najdeme technologický postup v pracovním listě číslo 2. Na tomto základě jsou zvoleny pro tónování vlasů po melírování dvě různé barevné kombinace, tím vzniká zajímavý efekt barvení a je zde ukázána možnost použití oxidačních přelivů i k probarvení více partií vlasů různými odstíny.

Nezapomínáme se držet návodu výrobce oxidačního přelivu, se kterým pracujeme na klientce.

Technologický postup:

1. Klientce dáme ochranné prádlo (pokud ho již nemá).
2. Umyjeme vlasy šamponem, který je určený výrobcem po melírování vlasu.
3. Nedáváme kondicionér ani masku, vlas musí zůstat otevřený.

Obrázek 17 - Mytí vlasů po melírování; Zdroj: vlastní

4. Vymačkáme z vlasů přebytečnou vodu, vysušíme ručníkem a přesuneme klientku k obsluze (Hülsken, 2005, s. 185-186).
5. Vlasy rozčešeme, opět vymačkáme ručníkem přebytečnou vodu a začneme s oddělováním pramenů od týlní partie.

Obrázek 18 - Oddělování pramenů; Zdroj: vlastní

6. Rozdělíme vlasy do čtyř sekcí (Obrázek č. 18). Všechny sekce oddělujeme „cik cak“ pěšinkou, mimo partie na temeni, kde je rovná pěšinka (Obrázek č. 19 a č. 20).

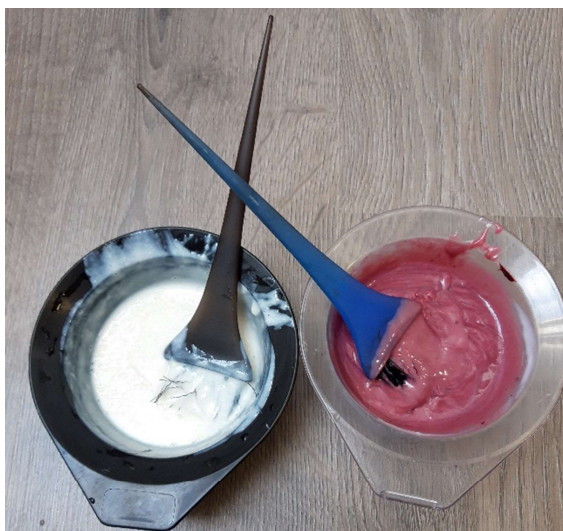

Obrázek 19 - Rozdělení vlasů levá strana; Zdroj: vlastní

Obrázek 20 - Rozdělení vlasů pravá strana; Zdroj: vlastní

7. Připravíme barvicí směsi do dvou misek. Při přípravě směsi se držíme návodem výrobce. **Doporučuji** připravit každou směs do jiné misky a použít jinou barvu štětce. Nestane se záměna odstínů.

Obrázek 21- Barvicí směsi; Zdroj: vlastní

8. S nanášením barvicí směsi začínáme od zadních partií (Obrázek č. 22) a postupujeme po částech směrem k vlasovému víru. Dále pokračujeme na pravé a levé straně hlavy, nakonec barvíme přední partií.

Obrázek 22 - První nanesení barvicí směsi; Zdroj: vlastní

9. Směs nanášíme na oddělený pramen rovnoměrně od kořínků ke konečkům. Střídáme barvicí směsi a vlasy překládáme přes sebe. Pokud by se mohly prameny položené na sebe obtisknout, podložíme fólií.

Obrázek 23 - Nanesení přelivu na celé vlasy; Zdroj: vlastní

10. Po nanesení barvicí směsi, zkontrolujeme, zda je barva rozmístěna rovnoměrně.
- Dobu působení dodržujeme dle návodu výrobce, většinou to bývá 5-20 minut bez tepla. Je vždy kratší než u barvení oxidační permanentní barvou.
 - Po uplynutí doby působení přesuneme klientku k mycímu boxu. Nejdříve provedeme emulgaci s vodou a následně vypláchneme všechnu barvicí směs z vlasů. Poté umyjeme technickým šampónem určeným výrobcem a dáme masku s kyselým pH na uzavření vlasu. Klientku přesuneme k obsluze a pokračujeme v pracovním úkonu, na kterém jsme se domluvily při poradenské službě (Polívka, 2003b, s. 45; Hülsken, 2005, s. 186).

Obrázek 24 - Výsledný efekt tónování; Zdroj: vlastní

Výsledný efekt tónování po melírování vlasu nemusí být vždy jednobarevný. Pastelový odstín s růžovým nádechem v kombinaci se studenými odlesky (Obrázek č. 24), je módní barevnou kombinací. Záleží na klientce jaké má přání a představu o výsledném barevném efektu.

Obrázek 25 - Konečná úprava; Zdroj: vlastní

Po ukončení každého pracovního úkonu nezapomínáme uklidit pracoviště a pracovní pomůcky. Je důležité udržovat pracoviště a pomůcky čisté, dezinfikované a připravené na použití k dalším pracovním úkonům. Prázdné obaly od barev či jiných chemikálií ekologicky zlikvidujeme. Dodržování zásad BOZ je nezbytnou součástí pracovního procesu.

Kontrolní otázky:

- a. Je vhodné aplikovat masku na umyté vlasy, na které budete nanášet oxidační přeliv?
- b. Popište technologický postup barvení celých vlasů oxidačním přelivem.

Úkol:

- a. Vyhledejte na internetu dva obrázky, kde je možné využít koloraci nebo intenzivní tónování.

14 PRACOVNÍ LIST ČÍSLO 5

14.1 Téma: Návrh vlastního technologického postupu dle obrázku

Cíl pracovního listu

Cílem pracovního listu je pochopení a vytvoření barvy na základě obrázku či fotky. Pracovní list je určen pro použití učitelům odborného výcviku, žákům 1. a 3. ročníku obor Kadeřník a je možné využít pracovní listy při rekvalifikačních kurzech.

Vytvořila jsem vlastní technologický postup k dosažení barvícího efektu. Na vloženém obrázku č. 26 a č. 27 je znázorněn technologický postup včetně nákresu.

Když začínáme pracovat na klientce, musíme udělat poradenskou službu a provést diagnózu vlasů a vlasové pokožky. Je to důležitá část pracovního postupu před samotným pracovním úkonem. Zjištění informace zapisujeme do diagnostické karty. Před každým pracovním úkonem si vždy připravíme pracoviště a pomůcky, jež budeme používat. Pomůcky k barvení najdeme v pracovním listu číslo 1 (Pracovní pomůcky potřebné k barvení vlasů). Pokud jsou pracovní pomůcky, místo a klientka připraveny, můžeme začít provádět pracovní úkon (Hülsken, 2005, s. 183).

Když začínáme pracovat na klientce, musíme udělat poradenskou službu, diagnózu vlasů a vlasové pokožky. Je to důležitá část pracovního postupu před samotným pracovním úkonem.

Obrázek 26 - Předloha pro technologický postup; Zdroj: vlastní

Modelka má přírodní barvu vlasů v hloubce tónu 5. Vlasy nebyly nikdy barvené ani tónované. S vlasy pracujeme jako při prvním barvení celých vlasů. Technologický postup najdeme v pracovním listu číslo 2. Výsledný efekt nemůže být nikdy úplně identický jako na požadovaném obrázku. O výsledku rozhoduje kvalita vlasů, výchozí hloubka tónu, a hlavně správná diagnóza vlasu. Na jejím základě se domlouváme s klientkou, jaký zvolíme přesný technologický postup, jak moc budeme prosvětlovat nebo jakou hloubku tónu zvolíme.

Před prvním barvením vlasů nezapomínáme provést zkoušku citlivosti pokožky. Vyloučíme tím možnost alergie u klientky.

Technologický postup:

1. Použitý materiál:

A.

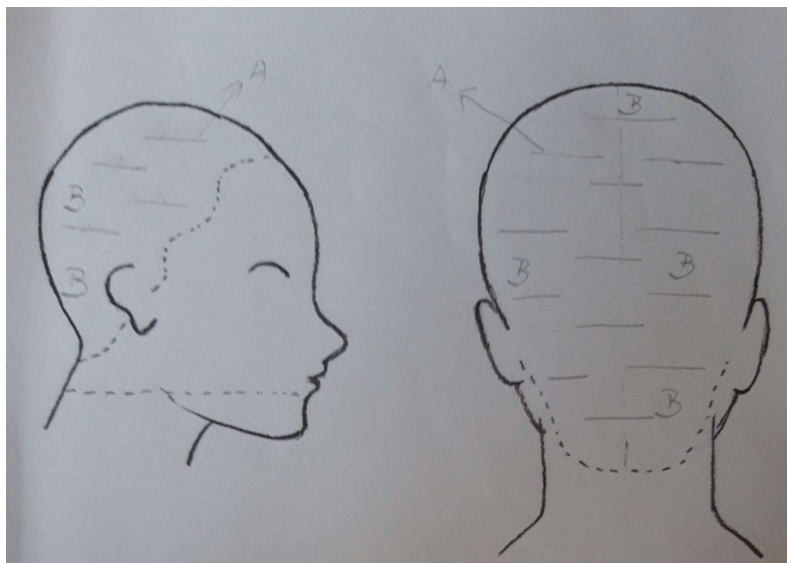
- alobal nebo fólie;
- zesvětľující oxidační barva profesionální vlasové kosmetiky nebo jiný zesvětľující přípravek;
- oxidační činidlo profesionální vlasové kosmetiky (% koncentrace je vybrána na základě diagnózy vlasu a požadovaného zesvětlení);

B.

- oxidační barva profesionální vlasové kosmetiky (hloubku tónu určíme dle diagnózy vlasu);
- oxidační činidlo profesionální vlasové kosmetiky (% koncentrace je vybrána základě diagnózy vlasu);

C.

- přímé pigmenty profesionální vlasové kosmetiky;
- odstín zlatý a růžový v poměru 4:1 v závislosti na základu zesvětlení při technologickém postupu v bodě A (poměr je pouze orientační).

Obrázek 27 - Ilustrace k technologickému postupu; Zdroj: vlastní

! Nezapomínáme se držet návodu výrobce oxidační barvy nebo jiného profesionálního přípravku, se kterým pracujeme na klientce.

2. Nejprve si připravíme směs A. Vlasy rozdělíme do tří sekcí (dvě v přední části hlavy a jedna v zadní části). Zachovááme pěšinku, tam kde ji klientka nosí.
3. Zhruba 2 cm od pěšinky směrem dolů si oddělíme cca 1 cm široký pramen vlasů a položíme ho na alobal nebo melírovací fólii (nedáváme přímo k pokožce hlavy), naneseeme směs A, pak alobal opatrně přeložíme tak, abychom nepřekládaly vlasy. Dále postupujeme směrem k uchu a po celé hlavě. Alobaly klademe diagonálně (Obrázek č. 27). Rozestup mezi alobaly si určíme dle požadovaného prosvětlení, hustoty vlasů a přání klientky.
4. Po ukončení aplikace alobalů si připravíme směs číslo B. Barvicí směs nanášíme na celé délky vlasů, které nemáme v alobalu.

5. Po uplynutí doby působení, (stanovena vždy výrobcem), v tomto případě 30 minut bez tepla. Nejprve sundáme alobaly či fólie se směsí A, provedeme emulgaci barvicí směsi A i B vodou a umyjeme vše technickým šamponem určeným výrobcem.
6. Směs číslo C aplikujeme u mycího boxu, na ručníkem vysušené vlasy.
7. Necháme působit (držíme se návodem výrobce), opláchneme, umyjeme technickým šamponem a uzavřeme vlas maskou s kyselým pH (používáme profesionální vlasovou kosmetiku určenou výrobcem).
8. Nakonec klientku vyfoukáme přes kartáč a natočíme na kónickou kulmu. Vlasy necháme vychladnout a rukama pročešeme. Použijeme lak na vlasy.

Po ukončení každého pracovního úkonu nezapomínáme uklidit pracoviště a pracovní pomůcky. Je důležité udržovat pracoviště a pomůcky čisté, dezinfikované a připravené na použití k dalším pracovním úkonům. Prázdny obaly od barev či jiných chemikálií ekologicky zlikvidujeme. Dodržování zásad BOZ je nezbytnou součástí pracovního procesu.

Kontrolní otázky:

- a. Co vše ovlivňuje výsledný efekt při barvení vlasů?

Úkol:

- a. Zjistí další možnosti využití přímého pigmentu při barvení vlasů. Porovnej výhody a nevýhody využití těchto produktů a jejich vliv na vlas.
- b. Vymyslete a zakreslete vlastní technologický návrh se zajímavým probarvením vlasu.

15 VYHODNOCENÍ

Pracovní listy byly předány ke konzultaci učiteli odborného výcviku a žákům třetího ročníku obor vzdělání Kadeřník. Poskytnuté materiály byly použity v samotné výuce odborného výcviku. Žáci ohodnotili novou didaktickou pomůcku jako přehlednou a názornou. Pracovní listy jim usnadňují studijní proces, propojení teoretické výuky s praktickou výukou a utváření pracovních návyků.

Z pohledu učitele jsou pracovní listy vnímány jako přehledná pomůcka, kterou lze využít ve všech třech ročnících učebního oboru. Listy obsahují potřebné znalosti a dovednosti pro barvení vlasů, které musí žáci ovládat. Kromě základních úkonů pracovní listy vyzývají i ke kreativní kadeřnické práci. Kompletní hodnocení učitele naleznete v Příloze č. 2.

ZÁVĚR

Bakalářská práce Analýza tematického celku a tvorba pracovních listů byla zaměřena na obor vzdělání Kadeřník. Jejím cílem bylo vytvoření pracovních listů na téma Barvení vlasů, které byly použity jako výukové materiály pro první až třetí ročník při odborném výcviku.

V dnešní době má výuka učebního oboru dvě části, teoretickou a praktickou. V obou částech vyučování je významnou součástí učitel, který by měl žákům nejen předat své teoretické a praktické znalosti, ale také je jeho úkolem vést žáky k osvojování dovedností, k utváření návyků a v poslední řadě žáky motivovat k dostatečnému zájmu o své budoucí povolání. Aby byl žák pro výuku zaujatý, je nutné ve výuce využívat jednoduše sestavené pracovní materiály, které jsou pro žáka stoprocentně srozumitelné, a tudíž jej neodrazují od výuky oboru, ale naopak v něm budí o obor zájem.

Před výukou barvení vlasů je nutné žáka seznámit s tím, co je vlas, z čeho se skládá a jak jednotlivé části reagují na chemické směsi používané při barvení a tónování vlasu. Další nedílnou součástí teoretické výuky oboru je znalost barviv, jejich typů a jejich reakce při kontaktu s vlasem. Kadeřník musí být schopen rozeznat, kdy má použít barviva např. oxidačního typu pro trvalé zbarvení vlasu, či jen oxidační přeliv nebo tzv. fyzikální barvivo, které je pouze dočasného charakteru.

Od teoretických informací se žák postupně dostává na praktickou část. Mezistupněm, avšak důležitou součástí pro práci s klientem je vlasové poradenství. V této části je důležité si promluvit s klientkou o jejích přáních a doporučení z pohledu kadeřnického profesionála, případně je nutné klientce sdělit rizika, která s požadovaným úkonem mohou nastat. Jednou z komplikací může být například i alergická reakce na barvicí přípravek, proto je nutné, aby si žák osvojil i zkoušku citlivosti pokožky před prvním barvením nebo změnou složení barvicích či jiných kadeřnických prostředků. K ochraně samotného kadeřníka, ale i klienta je v neposlední řadě důležité dodržování zásad BOZ. Mezi tyto pravidla se řadí výše zmíněná zkouška citlivosti, ochranné pomůcky, doporučení od výrobců atd.

V souladu s teoretickými znalostmi pro barvení vlasů bylo vytvořeno celkem pět pracovních listů. Pracovní list číslo jedna obsahuje pomůcky potřebné k barvení vlasů, pracovní list číslo dvě a číslo tři se věnuje problematice technologického postupu barvení celých vlasů a barvení odrostlé části vlasů. Pracovní list číslo čtyři popisuje barvení pomocí oxidačních přelivů a je obohacen o ukázkou jedné z moderních technik, která žáky zaujme i ukázkou netradičního výsledku. Poslední pracovní list popisuje můj vlastní technologický postup barvení vlasů dle předlohy.

Vypracované pracovní listy byly předány ke zkušebnímu využití učiteli odborného výcviku paní Bc. Iloně Vacíkové. Výsledkem tohoto zkoumání je písemné ohodnocení použití pracovních listů a ústní konzultace s žáky, na kterých byly pracovní listy testovány. Celkově byla hodnota vypracovaných studijních materiálů vyhodnocena pozitivně. Hlavním přínosem z pohledu vyučujícího je jednoduchost, přímočarost a logický pracovní postup v jednotlivých pracovních listech. Učitel odborného výcviku také kladně hodnotí odůvodnění pracovních postupů. Z pohledu žáků byla nová didaktická pomůcka vnímána jako přehledný návod pro postup při barvení vlasů. Při neustálém opakování jednotlivých bodů začali vnímat, že některé úkony se jim stávají automatické a lépe dokážou teoretické znalosti uplatnit při odborném výcviku.

Moje doporučení pro výuku odborného výcviku jsou taková, že učitel by měl žákům poskytnout takovou formu výuky, která bude jednoduchá, zábavná, a i přesto velmi dobře strukturovaná. Výuka by měla odrážet jeho osobnost, temperament a samozřejmě nabyté zkušenosti z oboru. V dnešní době je možné si na internetu a sociálních sítích najít různá videa s moderními barvicími technikami, které žáky mohou motivovat v zájmu o obor. Sledování trendů, sebevzdělávání nebo různá doplňující školení a semináře by pro učitele měla být nedílnou součástí jeho celoživotní profese. Proto si myslím, že kromě klasické strukturované výuky by měl učitel do hodin zakomponovat i různé módní trendy a podporovat tak nejen motivaci pro zájem o kadeřnické řemeslo, ale i kreativitu, která je v tomto oboru nezbytná.

SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

TIŠTĚNÉ ZDROJE:

DYTRTOVÁ, Radmila a Emil KŘÍŽ. *Teorie a praxe praktického vyučování: textová studijní opora*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. 74 s. ISBN 978-80-213-2867-9.

HÜLSKEN, Margot. *Příručka pro kadeřnice*. Praha: Europa-Sobotáles, 2005. 350 s. ISBN 80-86706-12-5.

KŘÍŽ, Emil. *Didaktika praktického vyučování pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory: textová studijní opora, součást modulu řízeného samostudia pro učitelství odborných předmětů a učitelství praktického vyučování*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Katedra pedagogiky, 2005. 72 s. ISBN 80-213-1322-6.

PETERKA, Emanuel, František KOCOUREK a Miloslav PODZIMEK. *Materiály pro učební obor Kadeřník*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Informatorium, 2004. 136 s. ISBN 80-7333-020-2.

POLÍVKA, Ladislav. *Technologie I: pro učební obor Kadeřník*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Informatorium, 2003a. 145 s. ISBN 80-7333-006-7.

POLÍVKA, Ladislav. *Technologie II: pro učební obor Kadeřník*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Informatorium, 2003b. 99 s. ISBN 80-7333-010-5.

POLÍVKA, Ladislav. *Technologie III pro učební obor Kadeřník*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Informatorium, 2003c. 138 s. ISBN 80-7333-011-3.

VOTAVA, Jiří. *Teoretické základy didaktiky: pro střední odborné vzdělávání*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. 109 s. ISBN 978-80-213-2859-4.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

CÍSAŘOVÁ, Lucie. *Vývoj výuky barvení vlasů pro obory vzdělání Kadeřník a Vlasová kosmetika* [online]. Praha, 2016 [cit. 2019-10-06]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/42177911-Univerzita-karlova-v-praze-pedagogicka-fakulta->

bakalarska-prace-vyvoj-vyuky-barveni-vlasu-pro-obory-vzdelani-kadernik-a-vlasova-kosmetika.html. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

DAVINES. *Kniha barvení* [online]. [2016] [cit. 2019-06-07]. Dostupné z: <http://www.hairservis.cz/data/davines/kniha-barveni-davines2016-03.pdf>

ELGON. Barvení. *Elgon* [online]. Plzeň: Profesionální Vlasová Kosmetika | Česko | Elgon Cosmetic, 2014 [cit. 2019-11-02]. Dostupné z: <https://www.elgonprofessional.cz/barveni>

KOLÁŘOVÁ, Michala. Výukový materiál pro praktické vyučování oboru Kadeřník, tématický celek „Barvení vlasů“ [online]. Brno, 2012 [cit. 2019-10-06]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/lpi5x/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Pavla Dvořáková.

RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO OBOR VZDĚLÁNÍ: 69-51-H/01 Kadeřník [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%206951H01%20Kadernik.pdf>

NAJDI SALON.: Co je kadeřnictví aneb, co jste nevěděli o kadeřnickém řemesle, 2013. *Najdi salon* [online]. Praha: Nehty, kadeřnictví, kosmetika, fitness, masáže - Praha, Ostrava, Brno [cit. 2019-11-02]. Dostupné z: <https://www.najdisalon.cz/blog/co-je-to-kadernictvi-aneb-co-jste-ne-vedeli-o-kadernickem-remesle/>

NEXTLADY. Velké barevné kolo. Oswald Oswaldův barevný kruh. *Vše o stylovém ženském oblečení* [online]. [2018] [cit. 2019-06-07]. Dostupné z: <https://nextlady.ru/cs/coloring/great-color-circle-in-oswaldsss.html>

NEXTLADY. Vše, co potřebujete vědět o barvě. Základy barvy, hvězda Oswalda, *Vše o stylovém ženském oblečení* [online]. [2018] [cit. 2019-06-12]. Dostupné z: <https://nextlady.ru/cs/coloring/all-you-need-to-know-about-color-basics-of-color-star-oswald.html>

RCPV, Profesní kvalifikace a rekvalifikace. *Regionální centrum profesního vzdělávání* [online]. Plzeň: Rekvalifikace Plzeň, Karlovy Vary | RCPV - rekvalifikační kurzy Plzeň a profesní kvalifikace, 1998 [cit. 2019-11-02]. Dostupné z: <http://www.rekvalifikace-prace.cz/kurzy-plzen/kadernice/>

RŮŽIČKOVÁ, Linda. *Chemická preparace vlasů: analýza vybraného tematického celku a tvorba pracovních listů* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-11-06]. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství.

RYBOVÁ, Veronika. *Tvorba výukového materiálu pro obor kadeřník – barvení vlasů* [online]. Brno, 2018 [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/r2vz9/BP7_rybova_447468.pdf. Bakalářská práce. MASARYKOVA UNIVERZITA v Brně, PEDAGOGICKÁ FAKULTA.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Vrstvy vlasu; Zdroj: Hülsken (2005, s. 29)	17
Obrázek 2 - Barevnice; Zdroj: vlastní	21
Obrázek 3 - Ochranné prádlo; Zdroj: vlastní.....	27
Obrázek 4 - Digitální váha; Zdroj: vlastní	28
Obrázek 5 - Pomůcky k barvení; Zdroj: vlastní	28
Obrázek 6 - Technické produkty k ošetření vlasů po barvení; Zdroj: vlastní.....	29
Obrázek 7 - Ochranné produkty do barvicí směsi; Zdroj: vlastní.....	30
Obrázek 8 - Základní rozdělení vlasů; Zdroj: vlastní	32
Obrázek 9 - Pomůcky k barvení vlasů; Zdroj: vlastní	32
Obrázek 10 - Barvicí směs nanesená na celé vlasy; Zdroj: vlastní	33
Obrázek 11 - Kontury obličeje; Zdroj: vlastní.....	33
Obrázek 12 - Vyplachování barvy z vlasů; Zdroj: vlastní.....	34
Obrázek 13 - Konečný výsledek barvení vlasů; Zdroj: vlastní.....	34
Obrázek 14 – Rozdělení vlasů do sekcí; Zdroj: vlastní	37
Obrázek 15 – Nanesení barvy na odrůstající vlasy; Zdroj: vlastní	37
Obrázek 16 – Nanesení barvy na odrůstající vlasy po celé hlavě; Zdroj: vlastní	38
Obrázek 17 - Mytí vlasů po melírování; Zdroj: vlastní	41
Obrázek 18 - Oddělování pramenů; Zdroj: vlastní.....	42
Obrázek 19 - Rozdělení vlasů levá strana; Zdroj: vlastní	42
Obrázek 20 - Rozdělení vlasů pravá strana; Zdroj: vlastní.....	43
Obrázek 21 - Barvicí směsi; Zdroj: vlastní	43
Obrázek 22 - První nanesení barvicí směsi; Zdroj: vlastní	44
Obrázek 23 - Nanesení přelivu na celé vlasy; Zdroj: vlastní	44
Obrázek 24 - Výsledný efekt tónování; Zdroj: vlastní.....	45
Obrázek 25 - Konečná úprava; Zdroj: vlastní.....	46
Obrázek 26 - Předloha pro technologický postup; Zdroj: vlastní	47
Obrázek 27 - Ilustrace k technologickému postupu; Zdroj: vlastní	49

Seznam tabulek

Tabulky 1 – Seznam použitých ikon; Zdroj: vlastní.....	26
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha číslo 1: Diagnostická karta klienta

Příloha číslo 2: Vyjádření k praktické části BP